

246333

ความสัมพันธ์ระหว่างรายงานการสอบบัญชีแบบที่เปลี่ยนแปลงไปกับ
ผลตอบแทนที่ไม่ปกติสะสมของหลักทรัพย์บริษัทจดทะเบียน
ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

อัมพร เลิกจิ๋ว⁺

บัญชีมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มีนาคม 2554

600250899

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ

246333

**ความสัมพันธ์ระหว่างรายงานการสอบบัญชีแบบที่เปลี่ยนแปลงไปกับ
ผลตอบแทนที่ไม่ปกติสะสมของหลักทรัพย์บริษัทจดทะเบียน
ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย**

อัมพร เลิกจิ๋ว

**การค้นคว้าแบบอิสระนี้เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
บัญชีมหาบัณฑิต**

**บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มีนาคม 2554**

ความสัมพันธ์ระหว่างรายงานการสอบบัญชีแบบที่เปลี่ยนแปลงไปกับ
ผลตอบแทนที่ไม่ปกติสะสมของหลักทรัพย์บริษัทจดทะเบียน
ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

อัมพร เลิกจิ๋ว

การค้นคว้าแบบอิสระนี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

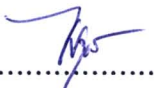

.....ประธานกรรมการ
นายอรรถพงศ์ พิระเชื้อ

.....กรรมการ
รองศาสตราจารย์อมรา โกไศยกานนท์

.....กรรมการ
อาจารย์ ดร.ชัยวุฒิ ตั้งสมชัย

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
รองศาสตราจารย์อมรา โกไศยกานนท์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
อาจารย์ ดร.ชัยวุฒิ ตั้งสมชัย

30 มีนาคม 2554

© ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าแบบอิสระนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์อมรา โกไศยกานนท์ และอาจารย์ ดร.ชัยวุฒิ ตั้งสมชัย อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ ผู้ซึ่งกรุณาให้ความรู้ คำแนะนำ คำปรึกษา และตรวจทานแก้ไขจนการค้นคว้าแบบอิสระเสร็จสมบูรณ์ ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ นายอรรถพงศ์ พิระเชื้อ ที่กรุณารับเป็นประธานกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.สุนทรีย์ ตั้งศรีวงศ์ ที่กรุณาให้ความรู้และคำแนะนำต่าง ๆ เกี่ยวกับการศึกษาเหตุการณ์ (Even Study) ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งตลอดระยะเวลาที่ทำการศึกษา และขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.สุทาวลัย ยศธนู ที่กรุณาให้ความรู้และคำแนะนำทางด้านสถิติ รวมทั้งญาติทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณพ่อ คุณแม่ สามิ และน้องชาย ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจในการทำการค้นคว้าแบบอิสระครั้งนี้

ท้ายที่สุดนี้ หากมีสิ่งขาดตกบกพร่องหรือผิดพลาดประการใด ผู้ศึกษาขออภัยเป็นอย่างสูงในข้อบกพร่องและข้อผิดพลาดนั้น และผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการค้นคว้าแบบอิสระนี้คงมีประโยชน์สำหรับผู้สนใจต่อไป

อัมพร เลิกจิว

ชื่อเรื่องการค้าคว่ำแบบอิสระ

ความสัมพันธ์ระหว่างรายงานการสอบบัญชีแบบที่เปลี่ยนแปลงไป
กับผลตอบแทนที่ไม่ปกติสะสมของหลักทรัพย์บริษัทจดทะเบียน
ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ผู้เขียน

นางสาวอัมพร เลิกจิว

ปริญญา

บัญชีมหาบัณฑิต

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้าคว่ำแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์อมรา โกสยิกานนท์
อาจารย์ ดร. ชัยวุฒิ ตั้งสมชัย

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

246833

การค้าคว่ำแบบอิสระนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรายงานการสอบบัญชีแบบที่เปลี่ยนแปลงไปกับผลตอบแทนที่ไม่ปกติสะสมของหลักทรัพย์บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย การศึกษาครั้งนี้จัดเก็บข้อมูลจากรายงานการสอบบัญชี งบการเงิน ราคาปิดรายวันของหลักทรัพย์ และดัชนีตลาดหลักทรัพย์รายวันของกลุ่มตัวอย่างบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วงปี พ.ศ. 2550 ถึงปี พ.ศ. 2551 จำนวน 787 บริษัท และวิเคราะห์ผลทางสถิติโดยใช้การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรายงานการสอบบัญชีแบบที่เปลี่ยนแปลงไปกับผลตอบแทนที่ไม่ปกติสะสมของหลักทรัพย์

การศึกษาในครั้งนี้ ใช้การศึกษาเหตุการณ์มาคำนวณเพื่อหาค่าผลตอบแทนผิดปกติและผลตอบแทนที่ไม่ปกติสะสมของหลักทรัพย์ ตัวแปรที่สนใจศึกษาหรือตัวแปรอธิบายคือ รายงานการสอบบัญชีแบบที่เปลี่ยนแปลงไป ประกอบด้วย รายงานแบบไม่มีเงื่อนไข เพิ่มวรรคเน้นข้อมูล และเหตุการณ์ รายงานแบบมีเงื่อนไข รายงานแบบไม่แสดงความเห็น และรายงานว่างงบการเงินไม่ถูกต้อง สำหรับตัวแปรควบคุม ประกอบด้วย การเปลี่ยนแปลงของกระแสเงินสดจากกิจกรรม

ดำเนินงาน การเปลี่ยนแปลงของกำไรต่อหุ้น และการเปลี่ยนแปลงของอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น

ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ผลการศึกษาพบว่า รายงานการสอบบัญชีแบบที่เปลี่ยนแปลงไปไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับผลตอบแทนที่ไม่ปกติสะสมของหลักทรัพย์ นอกจากนั้นการศึกษาครั้งนี้พบว่า รายงานแบบมีเงื่อนไขมีความสัมพันธ์เชิงลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับผลตอบแทนที่ไม่ปกติสะสมของหลักทรัพย์ การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ยังพบว่า การเปลี่ยนแปลงของกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน และการเปลี่ยนแปลงของอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับผลตอบแทนที่ไม่ปกติสะสมของหลักทรัพย์

Independent Study Title Relationship Between Modified Audit Reports and Cumulative Abnormal Returns of Companies Listed on the Stock Exchange of Thailand

Author Miss Amporn Lerkjiw

Degree Master of Accounting

Independent Study Advisory Committee

Assoc. Prof. Amara Kosaiyakanont	Advisor
Lect. Dr. Chaiwuth Tangsomchai	Co-advisor

ABSTRACT

246833

The objective of this independent study was to investigate the relationship between modified audit reports and cumulative abnormal returns of companies listed on the Stock Exchange of Thailand (SET). The data used in this study were from the audit report, financial statement, daily stock prices and the SET index of 787 companies/years during the period 2007 to 2008. Multiple regression analysis was used to analyze the data in order to find out the relationship between modified audit reports and cumulative abnormal returns.

The event study was used in the study to calculate abnormal return and cumulative abnormal return. The explanatory variables were modified audit reports including unqualified audit report with explanatory note, qualified audit report, disclaimer audit report and adverse audit report. The control variables were cash flows from operating activities (UCFO), change of earnings per share (Δ EPS) and change of return on equity (Δ ROE).

With 95 percent confident level, the results indicated that modified audit report did not have statistically significant relationship with cumulative abnormal return. In addition, qualified audit report had statistically significant negative relationship with cumulative abnormal return. For the control variables, the study found that change of cash flows from operating activities

(UCFO) and change of return on equity (ΔROE) had statistically significant relationship with cumulative abnormal return.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฉ
สารบัญตารางภาคผนวก	ฐ
สารบัญภาพภาคผนวก	ฑ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 วัตถุประสงค์	3
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
1.4 นิยามศัพท์	3
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับรายงานการสอบบัญชีแบบที่เปลี่ยนแปลงไป	5
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาเหตุการณ์	8
2.3 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	13
2.4 กรอบแนวคิดในการศึกษา	14
2.4.1 กรอบแนวคิดที่ใช้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรายงาน การสอบบัญชีแบบที่เปลี่ยนแปลงไปกับผลตอบแทนที่ ไม่ปกติสะสมของหลักทรัพย์	15
2.4.2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับที่มาของตัวแปรจากการศึกษาในอดีต	15
บทที่ 3 ระเบียบวิธีการศึกษาและการพัฒนาสมมติฐาน	
3.1 ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	20
3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล	22
3.3 ตัวแปรและการวัดค่า	23

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 ระเบียบวิธีการศึกษา (ต่อ)	
3.4 ตัวแบบที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	27
3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	28
3.6 การพัฒนาสมมติฐาน	29
3.7 การทดสอบเพิ่มเติม	32
บทที่ 4 ผลการศึกษา	
4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา	35
4.1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาของตัวแบบที่ 1	35
4.1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาของตัวแบบที่ 2 (การทดสอบเพิ่มเติม)	39
4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงอนุมาน	42
4.2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงอนุมานของตัวแบบที่ 1	42
4.2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงอนุมานของตัวแบบที่ 2 (การทดสอบเพิ่มเติม)	47
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการศึกษา	52
5.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา	52
5.1.2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรายงานการสอบบัญชี แบบที่เปลี่ยนแปลงไปกับผลตอบแทนที่ไม่ปกติสะสมของ หลักทรัพย์	52
5.2 สรุปผลการการทดสอบเพิ่มเติม	54
5.2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา	55
5.2.2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรายงานแบบมีเงื่อนไข กับผลตอบแทนที่ไม่ปกติสะสมของหลักทรัพย์	55
5.3 อภิปรายผลการศึกษา	56
5.4 ข้อค้นพบ	60
5.5 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้	60
5.6 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาในครั้งต่อไป	61

ญ

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บรรณานุกรม	62
ภาคผนวก	64
ประวัติผู้เขียน	77

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
2.1 สรุปที่มาของตัวแปรจากการศึกษาในอดีต	16
3.1 ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา	21
3.2 สรุปสมมติฐานในการศึกษา	32
3.3 ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา (การทดสอบเพิ่มเติม)	33
4.1 การแจกแจงความถี่ของข้อมูลกลุ่มตัวอย่างของตัวแปรที่ 1	36
4.2 การแจกแจงความถี่ของข้อมูลตัวแปรที่สนใจศึกษาหรือตัวแปรอธิบายของตัวแปรที่ 1	36
4.3 ค่าสถิติเชิงพรรณนาของตัวแปรควบคุมของตัวแปรที่ 1	37
4.4 ค่าสถิติเชิงพรรณนาของผลตอบแทนผิดปกติในแต่ละวันของช่วงเวลาทดสอบของตัวแปรที่ 1	38
4.5 ค่าสถิติเชิงพรรณนาของผลตอบแทนที่ไม่ปกติสะสมของหลักทรัพย์ในแต่ละช่วงเวลาทดสอบของตัวแปรที่ 1	38
4.6 การแจกแจงความถี่ของข้อมูลกลุ่มตัวอย่างของตัวแปรที่ 2 (การทดสอบเพิ่มเติม)	39
4.7 การแจกแจงความถี่ของข้อมูลตัวแปรที่สนใจศึกษาหรือตัวแปรอธิบายของตัวแปรที่ 2 (การทดสอบเพิ่มเติม)	40
4.8 ค่าสถิติเชิงพรรณนาของตัวแปรควบคุมของตัวแปรที่ 2 (การทดสอบเพิ่มเติม)	40
4.9 ค่าสถิติเชิงพรรณนาของผลตอบแทนผิดปกติในแต่ละช่วงเวลาทดสอบของตัวแปรที่ 2 (การทดสอบเพิ่มเติม)	41
4.10 ค่าสถิติเชิงพรรณนาของผลตอบแทนที่ไม่ปกติสะสมของหลักทรัพย์ในแต่ละช่วงเวลาทดสอบของตัวแปรที่ 2 (การทดสอบเพิ่มเติม)	42
4.11 สรุปจำนวนข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ของตัวแปรที่ 1	43
4.12 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุใน 2 ช่วงเวลาทดสอบของตัวแปรที่ 1	44
4.13 สรุปจำนวนข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ของตัวแปรที่ 2 (การทดสอบเพิ่มเติม)	47
4.14 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุใน 2 ช่วงเวลาทดสอบของตัวแปรที่ 2 (การทดสอบเพิ่มเติม)	48
5.1 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน	53
5.2 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน (การทดสอบเพิ่มเติม)	56

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
2.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา	15
3.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา	31

สารบัญตารางภาคผนวก

ตารางภาคผนวก	หน้า
1 ผลการตรวจสอบค่าความคลาดเคลื่อนที่ i และ j ต้องเป็นอิสระกัน ในช่วงการทดสอบ $[-1,0]$	68
2 ผลการตรวจสอบค่าความคลาดเคลื่อนที่ i และ j ต้องเป็นอิสระกัน ในช่วงการทดสอบ $[0,1]$	69
3 ผลการตรวจสอบค่าตัวแปรอิสระต้องเป็นอิสระกัน ไม่มีความสัมพันธ์กัน ในช่วงการทดสอบ $[-1,0]$	69
4 ผลการตรวจสอบค่าตัวแปรอิสระต้องเป็นอิสระกัน ไม่มีความสัมพันธ์กัน ในช่วงการทดสอบ $[0,1]$	70
5 ผลการตรวจสอบค่าความคลาดเคลื่อนที่ i และ j ต้องเป็นอิสระกัน ในช่วงการทดสอบ $[-1,0]$	74
6 ผลการตรวจสอบค่าความคลาดเคลื่อนที่ i และ j ต้องเป็นอิสระกัน ในช่วงการทดสอบ $[0,1]$	75
7 ผลการตรวจสอบค่าตัวแปรอิสระต้องเป็นอิสระกัน ไม่มีความสัมพันธ์กัน ในช่วงการทดสอบ $[-1,0]$	75
8 ผลการตรวจสอบค่าตัวแปรอิสระต้องเป็นอิสระกัน ไม่มีความสัมพันธ์กัน ในช่วงการทดสอบ $[0,1]$	76